

# איזהו נשך פרק חמישי בבא מציעא

סמ.

עין משפט  
נר מצוה

(א) [מאי אכל דקאמר כלין]  
(ב) [ובכורות כ: א] [ולקמן  
ע"כ] (ג) [מ"א דריה]  
(ד) [כ"א: וי' עכשיו] (ה) [כ"א  
מ]

## הגהות הב"ח

(א) גמ' ח"ל ר"א תא  
נפליה לרשע: (ב) רש"י  
ד"ה שוה וכו' וכן  
שמעון בן גמליאל טול:

## הגהות הגר"א

[א] גמ' והאמר רב רש  
עגלא. ג"כ הרמב"ם מפרש  
בהמה מתחלה דל"כ הא  
נ"ר לית פסול: [ב] שם  
ר' קאמר כו'. ג"כ וכתב  
הרמב"ם דה"ה דשמואל  
דאמר קולן כו' גמ' אידי  
דוקא כהנ"ג דלית כו' אכל  
הטור מפרש ג"כ עסק  
אחר אלא שמהנה מתחלה.  
וסמ"ג ג"כ מפרש רש  
עגלא וקולן ג"כ עסק  
אחר אלא בלחם בטל:  
[ג] שם מאן פלג כו'.  
ג"כ פ"י הרמב"ם וטו"ע  
ולקן אינו טול מתחלה  
בשל חבירו וכו' הרשב"א  
ווי' שם רש"י אכל בשם  
חוס' כ' דלעולם נטול וכו'  
דכריש אמר ראשונה לנטול  
החלוקה שניה לפסול:  
(ועמ"ש רבינו יוד"ט כו'  
קע"ז ס"ק י' וס"ק י"א):  
[ד] רש"י ד"ה מותר  
על שם כו'. ג"כ והרמב"ם  
מפרש שלש מהירות וכתב  
לדלו דוקא דלפני עשירות  
אכל סמ"ג וס"פ מפרשים  
כפירש"י: [ה] שם ד"ה  
וזי דדי הו' וכו' כו'.  
ג"כ משא"כ בשותפין.  
סמ"ג וכו' הטור וס"פ  
אכל הרמב"ם כתב דלף  
בשותפין שאלה מתעסק  
הוא כדון עסקא ומ"ש  
השתא כו' מפרש שלקח  
בהמות אחדות לעצמו וידי  
לו אחרות א"כ לית  
אלא דבר מועט כדשמואל  
וכמש"ל ואכ"כ כו' וכן  
שהוא אריסו ג"כ ח"ל לית  
לו כלל ח"ש אמר אינשי  
כו' (ועמ"ש כפ"ק י'):  
[ו] תוס' ד"ה אלא. דהא  
אמרין כו'. ג"כ הר"ק  
ורמב"ם ל"ל הא כלל  
כמ"ש הר"ק ורש"י בפרק  
נט שפיתו (ועמ"ש רבינו  
במ"ז ס' תיב"ג ס"ק ג'):

אי פלגא בהפסד. כלומר פלגא בהפסד דכתב בשטרות הכי קאמר  
לחם ירעה רב עילוש יטול תרי מילתי בלגרי ויקבל עליו חצי ההפסד  
לחיכה שכר עמלו במאי דשקיל טפי בלגריא ממה שמגיע לחלק  
פלגא דמלוה: שיטה איתמר. הכי אמר רב נחמן ר' יהודה ורבי

יוסי זנו ורבן שמעון (ו) כולן בשיטה  
אחת אמרו דכריש: מוסר [ו] שלש  
בשכר. השם עגל למחצה בשכר  
ובהפסד ואמר לו מה שצריך יותר על  
שליש דמיו של עכשיו טול בשכר וכל  
השאר נחלוק בשוה: מוסר. דהא קיבל  
עליה מספק ואע"ג דזימנין לדינא מותר  
שליש: ריש עגלא לפסומא. המקבל  
עגל לפסומא למחצה הראש יטול כולו  
לחלקו בשכר עמלו ומונו והשאר  
חולקין בשוה: מאי לאו דאמר ליה כו'.  
ואשמעינן רב דאי ליכא מותר שלש  
נשקול ריש עגלא: כי קאמר רב. הרי  
זה מותר אע"ג דזימנין ליכא מותר  
שליש: כגון דאית ליה בהמות. למקבל  
ריש עליו לטרוח לפני בהמותיו ובשכר  
בהמה אחת עממה אין טורחו נוסף:  
דאמרי אינשי גביל לתורא גביל  
לתורי. בלחם טורח שאלה מגביל  
סובין ושעורין לפני שור אחד אתה  
יכול לגביל לפני שנים: ויהיב ליה  
לאריסיה. למחצה בשכר והפסד: אי  
משפספס בהדיה. אילו נתת חצי  
המעוט והיית שותף צהמה היה  
נותן לך אף האליה כולה לחלקך:  
פלגיה לאליה. כשצדו לחלוק חלק  
רבי אלעזר את האליה: אמר ליה.  
אריסיה: השאט כמעיקרא נמי לא.  
עכשיו (ו) לא תתן הראש כולו כמו  
שנתת בראשונה: וזו ידי הו'. [ה] וכו'  
קבילת עלך פלגא בהפסד הו' וזו  
מלוה גביל: ואי לא יבינא לך טפי  
פורשא. אשתכח דקא טרחת בפלגא  
פקדון משום פלגא מלוה: דערשתא  
טפי פורשא. להכניס ולהוציא דאילו  
מוון אם הוצרך לקצין או שעורין  
קנית לאמנע כדרך שותפין: לאסויי  
ליה רעיא. מרעה לבהמות שאינו  
נריך לקנות בשוק שיש עליו לטרוח  
בשכר: בגורדום. צהמה דקה. לשון  
גדרות לאן (במדבר ג'): ואם צא  
המקבל לחלוק. בתוך הזמן הזה:  
חבירו. בעל הצהמה מעכב עליו:  
אכל אינו דומה טיפולה של שנה  
הראשונה לטיפולה של שנה אחרת.  
שצריכה בשניה למונות מרובים יותר  
מן הראשונה: מאי אכל דקאמר. כל  
שכן דהיינו טעמא דמעכב עליו:  
אלא. הכי קאמר לפי שאינו דומה  
כו' וכיון דכך מנהג המקבלין חבירו  
מעכב עליו. ואני שמעתי איפכא אם  
צא בעל הצהמה לחלוק בתוך זמנו  
המקבל מעכב עליו לפי שאינו דומה  
טיפולה כו' שטיפול שנה ראשונה  
קשה משל שניה מפני שהוא דקה  
טיפולה מרובה להכניס ולהוציא אכל

אלא שיטה איתמר. אומר ר"ת דמ"מ הלכה כרשב"ג [ו] דהא  
אמרין (גיטין דף עה). כל מקום ששנה רשב"ג במשנתיו  
הלכה כמותו ואין נראה דהא רב ושמואל צעו או לקצין דינר או  
ריש עגלא לפסומא ור' שמעון בן גמליאל לא צעי אלא גללים

אמו דלא נפיש טריחא דא ר' יוסי  
בר' יהודה אמר לעיל (דף סח): אפילו  
צבהמות גדולות דסגי בנסיובי  
ותומרי דסגר לה כצוה וגם רבינו  
חננאל פירש דכל כי האי גוונא  
שנאמר שיטה לית הלכתא כחד  
מינייהו אלא כרבי שמעון דאמר  
(שם) נותן לו שכרו משלם:

אמר רב מותר שריש בשכר  
מותר. וא"ת והא לא אכל  
צריח הוא דשמא לא ימלא מותר  
שליש ורב לית ליה דר' יהודה דשרי  
לא אכל צריח דאמר לעיל (דף סג).  
עושין אמונה צפירות ואין עושין  
אמונה צדמים ומשמע לעיל דהיינו  
דלא כרבי יהודה ועוד דאפילו לרבי  
יהודה לא שרי צריח גוונא אלא  
כשיש צד ליה או מלוה לעשות לא  
אכל שלא יהיה צריח ויש לומר דהא  
אקילו רבנן משום דשכיח טובא שהיא  
מותר שלש: דאמר ר' אינשי גביל  
לתורא גביל לתורי. וא"ת מהאי  
טעמא לשמרי אפילו לית ליה צהמה  
לדידיה דהא נריך לטרוח לעצמו  
משום פלגא דמלוה וי"ל דלא דמי דאי  
לית ליה צהמה לדידיה אין נריך  
לטרוח צהמה של שותפות בכל יום  
אלא כל אחד טורח ציומו:

א' משתתפת בהדיה יחייב לך נמי  
אליה. תימה למה היא סבורה  
כן דהא כי משתתף צהדים נמי  
ויטול כל הראש ליה הוא כדמתלה  
דמתחלה שהיה טורח בכל הצהמה  
של ר' אלעזר היה נטול הראש ועכשיו  
שטורח לרבי אלעזר רק בחצי צהמה  
יטול חצי הראש מחלק רבי אלעזר  
ועוד מאי קאמר השתא שותפי אן  
והלא גם עתה היתה חלקו של רבי  
אלעזר פלגא מלוה ויש לומר  
דכשנשתתף עמו היה טורח בחציו  
של רבי אלעזר צחנס ועל כן אמרה  
יהיב לך נמי אליה אחר שאתן  
לוקח מחלקו שום שכר:

כי

שטיפולה מרובה מאי טיפולה מרובה מפני ששיניה דקות כמכאן ואילך  
נוטל מחצה שלו וחצי מחצה בשל חבירו רב מנשיא בר גרד שקל מחצה  
שלו וחצי מחצה בשל חבירו אחא לקמיה דאביי א"ל [א] כמאן פלג לך ועוד מקום  
שנהגו לגדל הוא ותנן מקום שנהגו לגדל יגדילו הנהו תרי בותאי דעבוד  
עסקא בהדי הדדי אויל חד מנייהו פליג וזו בלא דעתיה דחבריה אתו לקמיה  
דרב פפא א"ל מאי נפקא מינה הכי אמר רב נחמן וזו כמאן דפליגי דמו לשנה  
ובון חמרא בהדי הדדי קם אידך פליג ליה בלא דעתיה דחבריה אתו לקמיה  
דרב פפא א"ל כמאן פלג לך א"ל קא חזינא דבתר ר' ידידי קא אתי מר א"ר פפא  
כה"ג

טיפול השניה קל וצדקה מרובה וקשיא לי אי טיפולה של שנה קלה משל ראשונה מאי לשון חייב לטפל צה דקמיה רישא משמע דעל כרחו חייב  
לטפל צה כל הזמן הזה: עד מתי חייב לטפל בולדות. שאף הן נחלקין למחצה שהן שכר והמקבל צא לומר לחלוק אותו מיד שלא לעסוק  
בחלק שכן שאינו נטול צו כלום: דקה שלשים ובגסה חמשים. כדרך שפרט לך הכתוב בטיפול הכתוב שחייב ישראל לטפל צו דקה שלשים  
ובגסה חמשים ואח"כ נותנו לכהן דליף ליה בצכורות (דף כו): מקראי: שניה דקוה. וצריכה לאמה ולאדם הרגיל בכך: מכאן ואילך. יטול  
המקבל מחצה שלם בשכר חלקו שהרי חציו שלו הן ובמחצה השני של חבירו יטול מחצה בשכר כדרך שנטול צהמה מחצית שכר ושכר עמל ומוון  
ליכא. ואע"ג דחצי אחריות של מחצית חבירו עליו כיון דבעי למיטרע צה משום מחצה שלו שהוא קרן גמור ואינו מלוה (ו) כי טרח משום ידידיה קא  
טרח ולא מיחזי כריציה: מאן פלג לך. מי שם אותה שמה לא נישומית יפה: יגדילו. הולדות עד שיהו גדולים ואינו נטול בשל חבירו כלום:

טובי

פ"א מ"י פ"ו מהלכות  
שומפין הלכה ב' ופ"ח  
שם הלכה א' ועי' בהשגות  
ובכסף משנה סמוך עשין  
פה ולאחיו קלג טו"ע י"ד  
ס' קעו סעיף ב':  
פ"ח ב' מ"י שם פ"ח הלכה  
א' סמוך שם:  
פ"ח ג' ד' ה' מ"י שם ופ"ו  
שם הלכה ב' סמוך שם  
טו"ע שם סעיף ב':  
צ' ר' ז' ח' ט' מ"י שם פ"ח  
הלכה ד' סמוך שם  
טו"ע שם סעיף ב':  
צ"א י' ב' מ"י שם פ"ה  
הלכה ט' סמוך שם  
טו"ע שם ח"מ ס' קעו סעיף  
י' [וסעיף יח]:

## מוסף רש"י

טיפולה. טרחתה (בכורות  
כו). מפני ששיניה  
דקות. ואינו יכול לאכול  
עצב ואם לא תהא עם האדם  
תמות (שם).